

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Sisak

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBA PITKOM VODOM)
NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Sisak, lipanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	3
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE	5
V.	NALAZ	9
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE	22

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Područni ured Sisak

KLASA: 041-01/12-07/46

URBROJ: 613-05-13-114

Sisak, 28. lipnja 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE
(OPSKRBA PITKOM VODOM) NA PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE ZA
2012.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrbe pitkom vodom) na području Sisačko-moslavačke županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 5. studenoga 2012. do 28. lipnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe (opskrba pitkom vodom) na području Sisačko-moslavačke županije (dalje u tekstu: Županija) za 2012.

Prema odredbama Ustava Republike Hrvatske vode su opće dobro, koje zbog svojih prirodnih svojstava ne može biti ni u čijem vlasništvu. Strategijom upravljanja vodama Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Strategija), koja je donesena u srpnju 2008., utvrđeni su vizija, misija, ciljevi i zadaci državne politike u upravljanju vodama (usklađeno s direktivama Europske unije). Određene su sljedeće smjernice razvoja u području vodoopskrbe: povećanje stupnja opskrbljenosti stanovništva na 85,0 do 90,0% do 2023., unapređenje upravljanja javnim vodoopskrbnim sustavima (određivanje distribucijskih područja, povezivanje vodoopskrbnih sustava – regionalni sustavi), ekonomska cijena vode, smanjenje gubitaka vode iz javnih vodoopskrbnih sustava, zadovoljenje potrebe za vodom, te povećanje sigurnosti zahvata vode za javnu vodoopskrbu. Strategijom je isključena mogućnost privatizacije vodnih resursa. Troškovi provedbe Strategije procijenjeni su na 52,8 milijarde kn, od čega se na projekte javne vodoopskrbe odnosi 13 milijardi kn. Prema studiji «Ekonomske - financijski aspekti provedbe vodno komunalnih direktiva», koju je u 2011. izradio Ekonomski institut Zagreb, ukupna ulaganja na području Županije su procijenjena na 1,4 milijarde kn, od čega se na vodoopskrbu odnosi 675.420.000,00 kn ili 48,3% ukupnih ulaganja.

Zakonodavni okvir kojim je regulirano obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i utvrđivanje cijena javne vodoopskrbe čine Zakon o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11, 130/11 i 56/13), Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (Narodne novine 153/09, 90/11 i 56/13), Uredba o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova kojeg cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10), drugi podzakonski akti, te akti jedinica lokalne samouprave i isporučitelja usluga. Prema odredbama Zakona o vodama djelatnost javne vodoopskrbe mogu obavljati samo trgovačka društva ili ustanove u kojima udjele, odnosno osnivačko pravo, imaju isključivo jedinice lokalne samouprave, a osim djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje navedena društva ne smiju obavljati druge djelatnosti. Javna vodoopskrba je djelatnost zahvaćanja podzemnih i površinskih voda namijenjenih ljudskoj potrošnji i njihova kondicioniranja, te isporuka do krajnjeg korisnika ili drugog isporučitelja vodne usluge, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina javne vodoopskrbe, te upravljanje tim građevinama. Građevine javne vodoopskrbe su javna dobra u javnoj uporabi i u vlasništvu su javnog isporučitelja vodne usluge ili jedinice lokalne samouprave, a njima upravlja javni isporučitelj vodne usluge. Za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe isporučitelji moraju ispunjavati posebne uvjete tehničke opremljenosti, te brojnosti i stručnosti zaposlenika.

Površina Županije je 4 467,77 km² i ima 172 977 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2011.). U 2012. je obuhvaćala 6 gradova i 13 općina. Četiri grada, dio naselja u gradu Sisku i osam općina se nalazi u prvoj ili drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Na području Županije posluje jedanaest trgovačkih društava, registriranih za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje: JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja, Sisački vodovod d.o.o., Sisak i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica.

Društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac i Privreda d.o.o., Petrinja obavljaju djelatnost vodoopskrbe i odvodnje, dok je devet društava u 2012. obavljalo i druge djelatnosti. Osnivači društava su jedinice lokalne samouprave, a u dva društva (Moslavina d.o.o., Kutina i Sisački vodovod d.o.o., Sisak), osim jedinica lokalne samouprave, udjel u vlasništvu je imalo privatno trgovačko društvo i trgovačko društvo za upravljanje vodama. Društvo Moslavina d.o.o., Kutina je u travnju 2013. predalo Trgovačkom sudu dokumentaciju o podjeli, a Sisački vodovod d.o.o., Sisak je u ožujku 2013. na skupštini donijelo odluku o usklađenju djelatnosti s propisima. Pravni status vodnih građevina većinom nije riješen te su vodne građevine evidentirane i u poslovnim knjigama društava i u poslovnim knjigama jedinica lokalne samouprave. Skreće se pozornost da je u svibnju 2013. stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama. Prema odredbama članaka 145. i 146. navedenog zakona, pravni status i predmet poslovanja isporučitelja vodnih usluga se mora uskladiti najkasnije do 31. prosinca 2013., a jedinice lokalne samouprave su dužne u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu zakona prenijeti komunalne vodne građevine u svom vlasništvu javnom isporučitelju vodne usluge u obliku temeljnog uloga ili prijenosa bez naknade.

Tri društva nabavljaju vodu od drugih pravnih osoba, jedno društvo zahvaća i nabavlja vodu, a sedam društava samo zahvaća vodu. Ukupna količina vode isporučene potrošačima na području Županije je 7 712 313 m³, dužina vodovodne mreže 1 758 km, a broj priključaka 44 677. Koncem 2012. društva su imala ukupno 528 zaposlenika, od čega se na djelatnost vodoopskrbe odnosi 274. Ukupni prihodi od vodoopskrbe na razini Županije su ostvareni u iznosu 68.784.066,00 kn. Najmanje zaposlenika u vodoopskrbi, (tri), imalo je Društvo JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, a najviše, (105), Sisački vodovod d.o.o., Sisak. S obzirom da društva usluge pružaju na područjima različite ekonomske razvijenosti i ekonomske snage osnivača, različite naseljenosti, na ruralnim ili urbanim područjima, a dijelom na područjima od posebne državne skrbi, osim razlika u broju zaposlenih, društva se razlikuju i u drugim pokazateljima. Tako su prihodi od vodoopskrbe ostvareni u iznosu od 212.051,00 kn do 30.811.752,00 kn, količina isporučene vode potrošačima je od 25 419 m³ do 3 287 192 m³, gubici vode su od 14,4% do 78,0%, na sustav javne vodoopskrbe je priključeno od 22,9% do 84,5% stanovništva, dužina vodovodne mreže je od 35 km do 507 km, a broj priključaka od 321 do 13 587. Strategijom je određeno povezivanje društava u regionalne sustave što će pridonijeti okrupnjavanju, smanjenju razlika i cjelovitom i usklađenom sustavu vodoopskrbe na području Županije.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijena usluge opskrbe pitkom vodom,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima,
- analiza elemenata (strukture) za izračun cijene opskrbe pitkom vodom,
- ispitati kretanje cijena i utvrditi razloge promjena cijena u posljednje tri godine, te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlike u cijeni javne vodoopskrbe prema pojedinim isporučiteljima.

Područja revizije su određena na temelju uočenih razlika u cijeni vode između pojedinih isporučitelja, objava u elektronskim medijima i tisku te interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje ekonomičnog sustava vodoopskrbe.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, prihodi, rashodi, način utvrđivanja cijena usluge javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio te naknade), analiza kretanja cijena u posljednje tri godine prema isporučiteljima, analiza opravdanosti razlika u cijeni na području Županije, te usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i propisima.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U postupku revizije korištene su sljedeće metode i postupci prikupljanja dokaza:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi akti koji reguliraju navedenu materiju, te dokumentacija i informacije o poslovanju društava, stručni članci, strategije i drugi propisi,
- provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- za izračun i analizu značajnih omjera primijenjeni su odgovarajući analitički postupci (usporedbe cijena, načina obračuna usluge i drugo),
- obavljani su razgovori s direktorima i voditeljima računovodstava, te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Procijenjeni su rizici koji bi mogli utjecati na ekonomsku opravdanost razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Županije.

Manja visina procijenjenog rizika:

- računi se ne ispostavljaju svim potrošačima,
- cijena ne sadrži sve propisane elemente,
- cijena sadrži i druge elemente koji nisu propisani,
- računska netočnost izračuna cijena.

Veća visina procijenjenog rizika:

- poslovanje društva (registracija i uvjeti za obavljanje djelatnosti) nije usklađeno s propisima,
- u trgovačkim društvima, isporučiteljima, nije uspostavljen sustav unutarnjih kontrola ili ne funkcionira na zadovoljavajući način,
- način utvrđivanja cijene nije u skladu sa zakonima i propisima, jer podloge za izračun cijena nisu temeljene na stvarnim (ili planskim) troškovima (inputima),
- cijena je neopravdano viša/niša za određene korisnike ili područja,
- cijenom se pokriva gubitak u poslovanju,
- cijena je opterećena poteškoćama u naplati (velika potraživanja, veliki otpisi, visoki troškovi mjera naplate),
- cijenom se pokrivaju gubici u isporuci vode (zbog dotrajalih cjevovoda, visokih troškova održavanja, neovlaštenog korištenja i sl.),
- cijena je opterećena prevelikim brojem zaposlenika i neučinkovitom organizacijom,
- cijena nije u skladu s kvalitetom usluge i kvalitetom vode,
- ispostavljanje računa ne temelji se na stvarnoj potrošnji (očitanja vodomjera),
- evidencija korisnika ne odgovara stvarnom stanju i ne usklađuje se redovito,

- dio prihoda namijenjen izgradnji komunalnih vodnih građevina nije korišten namjenski (naknada za razvoj, kreditna sredstva, prihodi od sufinanciranja Hrvatskih voda i drugo),
- pojedina društva nemaju planove investicijskog i tekućeg održavanja komunalnih vodnih građevina (godišnje i višegodišnje),
- formiranje cijena je pod utjecajem trenutne politike jedinica lokalne samouprave.

IV . USLUGE JAVNE VODOOPSKRBE

Jedanaest trgovačkih društava na području Županije pokriva sljedeća područja: JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac isporučuje vodu potrošačima na području Općine Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica na području Grada Hrvatska Kostajnica, Općine Majur i Općine Donji Kukuruzari, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići na području Općine Dvor, Komunalac Glina d.o.o., Glina na području Grada Gline, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko na području Općine Topusko i Općine Gvozd, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani na području Općine Lipovljani, Moslavina d.o.o., Kutina na području Grada Kutina, Općine Popovača i Općine Velika Ludina, Novokom d.o.o., Novska na području Grada Novske, Privreda d.o.o., Petrinja na području Grada Petrinje, Sisački vodovod d.o.o., Sisak na području Grada Siska, Općine Martinska Ves, Općine Sunja i Općine Lekenik, Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica na području Općine Hrvatska Dubica.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim ukupnim prihodima i prihodima od vodoopskrbe za 2012.

Tablica broj 1

Ostvareni ukupni prihodi i prihodi od vodoopskrbe za 2012.

Redni broj	Naziv društva	Ukupni prihodi	u kn	
			Prihodi od vodoopskrbe	Udjel u % (4/3)
1	2	3	4	5
1.	JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac	682.827,00	454.612,00	66,6
2.	JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica	3.108.057,00	1.310.926,00	42,2
3.	Komunalac - Dvor d.o.o., Matijevići*	2.051.944,00	529.181,00	25,8
4.	Komunalac Glina d.o.o., Glina	7.658.259,00	2.336.806,00	30,5
5.	Komunalno Topusko d.o.o., Topusko	5.714.416,00	2.713.195,00	47,5
6.	LIP-KOM d.o.o., Lipovljani	3.535.759,00	212.051,00	6,0
7.	Moslavina d.o.o., Kutina	32.004.762,00	12.170.809,00	38,0
8.	Novokom d.o.o., Novska	14.382.412,00	3.637.357,00	25,3
9.	Privreda d.o.o., Petrinja	18.394.881,00	14.197.787,00	77,2
10.	Sisački vodovod d.o.o., Sisak	42.787.691,00	30.811.752,00	72,0
11.	Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica	552.548,00	409.590,00	74,1
Ukupno		130.873.556,00	68.784.066,00	52,6

* Podaci se odnose na 2011.

Prema podacima iz računa dobiti i gubitka za 2012. ukupni prihodi svih isporučitelja usluga na području Županije su ostvareni u iznosu 130.873.556,00 kn, rashodi u iznosu 132.568.296,00 kn, te je ostvaren gubitak u iznosu 1.694.740,00 kn. Prihodi od vodoopskrbe su ostvareni u iznosu 68.784.066,00 kn i čine 52,6% ukupnih prihoda. Dobit (bruto) je ostvarilo osam društva, a gubitak u poslovanju tri društva. Najveću dobit je ostvario Novokom d.o.o., Novska u iznosu 360.540,00 kn i Komunalac Glina d.o.o., Glina u iznosu 331.868,00 kn.

Najveći gubitak u poslovanju ima Sisački vodovod d.o.o., Sisak u iznosu 1.604.783,00 kn i Komunalno Topusko d.o.o., Topusko u iznosu 1.213.203,00 kn. U odnosu na 2010. ukupni gubici su manji za 7.644.766,00 kn ili 81,9%, a najveće gubitke u 2010. su imali Sisački vodovod d.o.o., Sisak u iznosu 7.835.613,00 kn, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko u iznosu 1.588.045,00 kn i JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica u iznosu 786.860,00 kn. Na smanjenje gubitaka utjecalo je povećanje prihoda od prodaje usluga vodoopskrbe, koji su u odnosu na 2010. veći za 18.287.132,00 kn ili 36,2%.

Ukupni rashodi svih isporučitelja javne vodoopskrbe iznose 132.568.296,00 kn. Najveće rashode ima Sisački vodovod d.o.o., Sisak u iznosu 44.392.474,00, a najmanje Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica u iznosu 555.101,00 kn. U strukturi ukupnih rashoda vrijednosno su najznačajniji rashodi za zaposlene, materijalni rashodi i troškovi amortizacije, koji čine 85,1% ukupnih rashoda svih društava. Rashodi za zaposlene ukupno iznose 45.842.170,00 kn ili 34,6% pri čemu su udjeli kod pojedinih društava u rasponu od 28,6% (Sisački vodovod d.o.o., Sisak) do 54,9% (Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica). Materijalni troškovi ukupno iznose 41.481.665,00 kn ili 31,3%, a udjeli u pojedinim društvima su od 16,2% (Komunalno Topusko d.o.o., Topusko) do 51,2% (JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac). Amortizacija dugotrajne materijalne imovine ukupno iznosi 25.408.722,00 kn ili 19,2%, s udjelom u rashodima od 0,1% (JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac) do 32,4% (Novokom d.o.o., Novska). Društva primjenjuju porezno dopustive stope amortizacije, a visina troška amortizacije ovisi o tome u čijim se poslovnim knjigama evidentiraju vodne i druge komunalne građevine.

Rashodi za vodoopskrbu nisu vidljivi iz financijskih izvještaja, osim kod društava koja obavljaju samo navedenu djelatnost, nego su iskazani u ukupnim rashodima zajedno s rashodima drugih djelatnosti te zajedničkih službi. Samo su dva društva (Komunalac Glina d.o.o., Glina i Moslavina d.o.o., Kutina) uspostavila sustav praćenja prihoda i rashoda prema organizacijskim jedinicama i/ili profitnim centrima.

Cijena javne vodoopskrbe

Odredbama Zakona o vodama je propisano da visinu cijene odlukom određuje javni isporučitelj vode uz prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave. Odluka o cijeni mora sadržavati vrstu vodne usluge, visinu cijene javne vodoopskrbe (tarifa vodne usluge), način obračuna i plaćanja vodne usluge i iskaz javnih davanja koja se obračunavaju i naplaćuju uz cijenu usluga. Nadalje, jedinica lokalne samouprave može odrediti da se uz cijenu javne vodoopskrbe plaća i naknada za razvoj koja se koristi za financiranje gradnje komunalnih vodnih građevina. Odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva se utvrđuje osnovna cijene vodnih usluga i troškovi koje cijena vodnih usluga pokriva. Cijena vodnih usluga mora osigurati povrat troškova zahvaćanja vode, pogona i održavanja komunalnih vodnih građevina, te isporuku vodnih usluga. Cijena vodnih usluga se sastoji od fiksnog i varijabilnog dijela. Fiksni dio cijene služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (očitanje vodomjera, obrada podataka, izrada i dostava računa korisniku, umjeravanje i servisiranje vodomjera, tekuće i investicijsko održavanje priključka nekretnine na vodne građevine, redovito održavanje vodnih građevina i ispitivanje i održavanje zdravstvene ispravnosti vode za piće) i obračunava se mjesečno po korisniku. Varijabilni dio cijene ovisi o količini isporučenih vodnih usluga.

Varijabilne troškove čine materijalni troškovi, troškovi usluga, troškovi naknade za koncesiju, troškovi za zaposlene, financijski rashodi, troškovi amortizacije dugotrajne imovine, troškovi vrijednosnog usklađivanja kratkotrajne imovine u visini 5,0% ukupnog prihoda ostvarenog obavljanjem djelatnosti vodnih usluga i trošak naknade za korištenje voda.

Sva društva su donijela odluke o cijenama prema odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva uz suglasnost jedinica lokalne samouprave (osnivača). Do usklađenja cijena na snazi su bile odluke o cijeni vode koje su isporučitelji usluga vodoopskrbe donijeli na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09 i 49/11).

Šest društava je donijelo odluke u propisanom roku, odnosno do travnja 2011., ali su zbog nejasnoća pri utvrđivanju elemenata cijene i usklađenja odluka s primjedbama ministarstva nadležnog za vodne usluge (Ministarstvo poljoprivrede, Vijeće za vodne usluge), većinom kasnili s primjenom. Ostala društva su donijela odluke o cijenama i počela ih primjenjivati u 2011., osim društva LIP-KOM d.o.o., Lipovljani koje je s primjenom novih cijena prema navedenoj uredbi započelo u ožujku 2012. i jedino nije Vijeću za vodne usluge dostavilo odluku o cijeni. Društva su objavila odluke o cijenama u službenim glasilima, oglasnim pločama te mrežnim stranicama društva ili osnivača (društva koja nemaju svoju mrežnu stranicu). Struktura cijene vode kod svih društava sadrži propisane elemente prema odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (fiksni i varijabilni dio). Ukupni planirani troškovi, uključeni u obračun cijena, na nivou Županije iznose 76.625.579,00 kn, od čega se na fiksne troškove odnosi 9.114.765,00 kn ili 11,9%, a na varijabilne 67.510.814,00 kn ili 88,1% (bez LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica u varijabilnom dijelu).

Društva su odredila dvije kategorije korisnika usluga javne vodoopskrbe, stambene i poslovne prostore. Prosječna cijena vode za stambene prostore je 19,90 kn/m³, a za poslovne prostore 23,77 kn/m³. Cijena vode za poslovne prostore je viša za 3,87 kn/m³ ili 19,5% u odnosu na cijenu za stambene prostore. Jednaku cijenu vode za stambene i poslovne prostore ima Komunalac Glina d.o.o., Glina. Ostala društva su utvrdila više cijene za poslovne prostore u rasponu od 3,0% (LIP-KOM d.o.o., Lipovljani) do 65,5% (JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac).

Usklađenje cijene vode s odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, povećalo je cijene vode za stambene prostore u devet društava od 2,4% (JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica) do 69,6% (Sisački vodovod d.o.o., Sisak za područje Općine Lekenik). U društvu Novokom d.o.o., Novska cijena za stambene prostore je smanjena za 29,4%, a u društvu Privreda d.o.o., Petrinja za 6,9%. Cijena vode za poslovne prostore povećana je u osam društava od 9,9% (Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica) do 91,7% (Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići). U društvu Novokom d.o.o., Novska cijena za poslovne prostore je smanjena za 26,2%, Privreda d.o.o., Petrinja za 10,1% i LIP-KOM d.o.o., Lipovljani za 7,0%. Za analizu promjena cijena korištene su cijene izračunane na temelju prosječne potrošnje vode od 10 m³. Primjena Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva dovela je do smanjenja razlike između najniže i najviše cijene u Županiji, tako da je navedena razlika za stambene prostore s 249,0% smanjena na 151,9%, a za poslovne prostore s 247,1% na 172,9%.

Na temelju odluka jedinica lokalne samouprave društvo Moslavina d.o.o., Kutina naplaćuje naknadu za razvoj u iznosu od 1,41 do 4,50 kn/m³ na području tri jedinice lokalne samouprave (Grad Kutina, Općina Popovača i Općina Velika Ludina), Sisački vodovod d.o.o., Sisak naplaćuje naknadu za razvoj u iznosu od 0,50 do 0,70 kn/m³ na području Grada Siska, Komunalac Glina d.o.o., Glina od 1,00 do 2,00 kn/m³ na području Grada Gline, Privreda d.o.o., Petrinja 0,20 kn/m³ na području Grada Petrinje, te Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići 1,00 kn/m³ za područje Općine Dvor.

Društva naplaćuju naknadu za zaštitu voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za zaštitu voda (Narodne novine 82/10 i 83/12), te naknadu za korištenje voda na temelju odredbi Uredbe o visini naknade za korištenje voda (Narodne novine 82/10 i 83/12). Naknada za korištenje voda do početka 2013. je bila 0,80 kn/m³, a naknada za zaštitu voda 0,90 kn/m³. Od početka 2013. naknade su 1,35 kn/m³. Navedene naknade prihod su pravne osobe za upravljanje vodama osnovane na temelju Zakona o vodama, koja obavlja godišnju kontrolu obračuna i uplate navedenih naknada.

Na usluge javne vodoopskrbe se obračunava i naplaćuje porez na dodanu vrijednost koji je do ožujka 2012. iznosio 23,0%. Od ožujka 2012. porez je 10,0%.

Uredbom o mjerilima ekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga (Narodne novine 112/10), su propisana mjerila ekonomičnog poslovanja koja prati Vijeće za vodne usluge na temelju prijava isporučitelja vodnih usluga. Prijave se podnose do 1. lipnja tekuće za prethodnu godinu na temelju kojih Vijeće za vodne usluge izrađuje analizu ekonomičnosti poslovanja pojedinačno i zbirno za sve isporučitelje. Odredbama navedene uredbe su propisana sljedeća mjerila ekonomičnog poslovanja: stupanj pokrivenosti vodnim uslugama, količina isporučenih vodnih usluga, količina obračunane usluge javne vodoopskrbe, kvaliteta vodnih usluga, troškovi te zaduženost i kapital, no nisu propisane optimalne ili poželjne veličine pojedinih pokazatelja. Sva društva, osim LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, su dostavila prijave za 2011.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo isporučitelja usluga vodoopskrbe, prihodi, rashodi, način utvrđivanja cijena usluge javne vodoopskrbe (fiksni i varijabilni dio te naknade), analiza kretanja cijena u posljednje tri godine prema isporučiteljima, analiza opravdanosti razlika u cijeni na području Županije, te usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na djelokrug rada, cijenu usluge javne vodoopskrbe, gubitke, te prihode i rashode.

1. Djelokrug rada

1.1. Na području Županije posluje jedanaest trgovačkih društava registriranih za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje.

Rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe prema odredbama Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti (Narodne novine 82/96), koji se primjenjivao do 2011., ima osam društava, a društva Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica nemaju navedena rješenja. Bez navedenog rješenja društva ne mogu obavljati djelatnost javne vodoopskrbe.

Državni ured za reviziju nalaže društvima Komunalac-Dvor d.o.o, Matijevići, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica pribaviti rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe prema propisima.

1.2. *Društva Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići i Vodoopskrba d.o.o. Hrvatska Dubica su se očitovala da su u međuvremenu podnijela zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe prema propisima, a društvo LIP-KOM d.o.o., Lipovljani da će navedeno rješenje pribaviti u što kraćem roku.*

2. Cijena usluge javne vodoopskrbe

2.1. Odredbama Zakona o vodama je propisano da visinu cijene vodne usluge odlukom određuje javni isporučitelj vode uz prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave. Sva društva su donijela odluke o cijenama prema odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva uz suglasnost jedinica lokalne samouprave (osnivača). Društva su odluke dostavile Vijeću za vodne usluge, osim društva LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, što nije u skladu s odredbama članka 207. Zakona o vodama kojim je propisano da su isporučitelji vodnih usluga dužni dostaviti odluku o cijeni Vijeću za vodne usluge u roku od pet dana po ishodu prethodne suglasnosti jedinica lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže društvu LIP-KOM d.o.o., Lipovljani odluku o cijeni usluge javne vodoopskrbe dostaviti Vijeću za vodne usluge.

- Podloge za izračun cijene

Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva je propisan način izračuna najniže osnovne cijene vodnih usluga koja osigurava puni povrat troškova od vodnih usluga, te formiranje cijena vodnih usluga prema planskim troškovima. Većina društava (JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska i Privreda d.o.o., Petrinja i Sisački vodovod d.o.o., Sisak) su izračun cijene temeljili na ostvarenim troškovima prethodne godine (2010.) i podacima iz planova poslovanja za 2011. Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica i LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac nemaju podloge na temelju kojih su utvrdili cijenu vode. Odredbama članaka 3. i 4. Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva je, između ostalog, propisano da se cijena vodnih usluga temelji na iznosu planiranih troškova (materijalni troškovi, troškovi usluga, naknada za koncesiju, troškovi za zaposlene, financijski rashodi, amortizacija, vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine i trošak naknada za korištenje voda).

Odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva nisu propisana mjerila za raspodjelu zajedničkih troškova za društva koja obavljaju više djelatnosti, te su korištena različita mjerila. Dio društava je koristio postotak udjela prihoda od vodoopskrbe u ukupnim prihodima društva ili u prihodima od prodaje. Sisački vodovod d.o.o., Sisak je prema podacima iz kalkulacije cijene vode i odvodnje iz veljače 2011. uključio 80,0% ukupnih troškova prema planiranom udjelu prihoda od vode, a stvarni udjel prihoda od vode u ukupnim prihodima društva u posljednje dvije godine iznosi 70,9%. Moslavina d.o.o., Kutina je za podlogu koristila troškove dviju organizacijskih jedinica koje obavljaju vodoopskrbnu djelatnost, a za raspored troškova zajedničkih službi je koristila postotak udjela prihoda od vode u prihodima od prodaje od 50,3%, koji u 2012. iznosi 51,5%. Komunalno Topusko d.o.o., Topusko je za raspodjelu troškova zaposlenih na zajedničkim poslovima koristilo procijenjeni postotak angažiranosti pojedinih radnih mjesta na poslovima vodoopskrbe od 30,0% (uprava) do 75,0% (inkasatori i obrada podataka).

Komunalac Glina d.o.o., Glina i Moslavina d.o.o., Kutina su uspostavili sustav praćenja prihoda i troškova prema organizacijskim jedinicama i/ili profitnim centrima i po isteku poslovne godine mogu utvrditi rezultat poslovanja od vodoopskrbe i odvodnje, te utvrditi stvarnu cijenu vode. Tako je Komunalac Glina d.o.o., Glina utvrdio prihode i rashode za djelatnost vode i odvodnje za 2012. Rashode je uvećao za 50,0% troškova zajedničkih službi (procjena se temelji na podjeli društva na dva dijela radi odvajanja djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje) čime je djelatnost vode i odvodnje ostvarila gubitak, a da je primijenio udjel od 40,8% (udjel prihoda od vode i odvodnje u ukupnim prihodima) djelatnost vode i odvodnje bi ostvarila dobit. Navedeno ukazuje na važnost utvrđenih mjerila u raspodjeli zajedničkih troškova i dosljednosti u njihovoj primjeni s ciljem izračuna stvarne cijene vode. Usporedbom stvarne cijene vode s planiranom, odnosno cijenom utvrđenom prema Uredbi o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, društva bi provjerila realnost utvrđenih cijena te bi mogla prema potrebi odlučiti o povećanju ili smanjenju cijene vode.

Prema odredbi članka 5. navedene uredbe najniža se osnovna cijena vodnih usluga može promijeniti ukoliko je ukupno povećanje ili smanjenje troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, odnosno povećanje ili smanjenje količine vodne usluge, veće od 5,0% godišnje.

Državni ured za reviziju nalaže društvima Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac cijenu vodnih usluga izračunati na temelju planiranih troškova u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Društvima Sisački vodovod d.o.o., Sisak, Moslavina d.o.o., Kutina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Komunalac Glina d.o.o., Glina se predlaže preispitati mjerila za raspodjelu zajedničkih troškova, te utvrđena mjerila dosljedno primjenjivati. Nadalje se svim društvima predlaže planirati i evidentirati troškove vodoopskrbe odvojeno od drugih djelatnosti, kako bi se omogućilo utvrđivanje rezultata poslovanja za djelatnost vodoopskrbe, te usporedba stvarnih cijena vode s planiranom cijenom odnosno utvrđenom prema Uredbi o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva.

- Plaće zaposlenika

Rashodi za plaće zaposlenika za 2012. su ostvareni u iznosu 45.842.170,00 kn, odnose se na ukupno 528 zaposlenika (7.235,20 kn mjesečno po zaposleniku), od čega je u djelatnosti vodoopskrbe zaposleno 274. Udjel troškova zaposlenih u varijabilnom dijelu cijene vode je od 17,6% do 51,2%. Odredbom članka 6. Pravilnika o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe, propisan je najmanji potrebn broj i stručna osposobljenost zaposlenika koje treba imati društvo za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti. Prema dokumentaciji dostavljenoj Vijeću za vodne usluge Moslavina d.o.o, Kutina, Sisački vodovod d.o.o, Sisak i Privreda d.o.o., Petrinja imaju ukupno 53 zaposlenika odgovarajuće osposobljenosti za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe prema navedenom pravilniku. Ukupan broj ostalih zaposlenika u navedenim društvima koji obavljaju razne druge poslove u djelatnosti vodoopskrbe je koncem 2012. bio 157. Dio društava nema dovoljan broj zaposlenika odgovarajuće stručne osposobljenosti i dostatnu tehničku opremljenost, te ne udovoljava propisanim uvjetima za obavljanje djelatnosti, što ukazuje na potrebu povezivanja društava. Povezivanje društava bi omogućilo okrupnjavanje isporučitelja vodnih usluga, uspostavu uslužnih područja radi osiguranja tehničkog i tehnološkog jedinstva građevina javne vodoopskrbe od izvorišta do krajnjeg korisnika i isporuku vode namijenjene ljudskoj potrošnji od najmanje 2 milijuna prostornih metara godišnje, veću učinkovitost, ekonomičnost i svrhovitost poslovanja, ujednačenost cijene vode, te lakši pristup sredstvima Europskih fondova.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima preispitati potreban broj zaposlenika u sustavu vodoopskrbe u odnosu na stvarne potrebe društva i propisani zakonski minimum, vodeći brigu da se ne naruši kvaliteta pružanja usluga. Pri tome se predlaže ispitati mogućnosti ulaganja u modernizaciju i automatizaciju pojedinih poslovnih procesa. Nadalje se predlaže poduzeti mjere za povezivanje i okrupnjavanje sustava javne vodoopskrbe radi veće učinkovitosti, ekonomičnosti i svrhovitosti poslovanja, ujednačenosti cijene vode, te lakšeg pristupa sredstvima Europskih fondova.

- Troškovi očitavanja vodomjera

Pri utvrđivanju troškova očitavanja vodomjera, koji su sastavni dio fiksnog dijela cijene vode, društva su uključivala isključivo troškove radne snage (popisivači u radnom odnosu i prema ugovoru o djelu). Udjel troška očitavanja vodomjera u fiksnom dijelu cijene je od 6,7% (Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica) do 44,7% (Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići). Većina društava, među kojima i najveći Moslavina d.o.o., Kutina, Sisački vodovod d.o.o., Sisak i Privreda d.o.o., Petrinja, vodomjere očitavaju ručno.

Moslavina d.o.o., Kutina je 2007. provela pilot projekt daljinskog očitavanja vodomjera pri čemu su uočeni nedostaci i prednosti te planira daljnja ulaganja u navedeni sustav. Sisački vodovod d.o.o., Sisak je 2013. započeo s projektom uvođenja daljinskog očitavanja vodomjera u vrijednosti 1.000.000,00 kn iz vlastitih sredstava, a Privreda d.o.o., Petrinja planira uvođenje daljinskog očitavanja vodomjera u razdoblju od 2014. do 2015. iz sredstava Europskih fondova.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima preispitati mogućnosti ulaganja u sustav daljinskog očitavanja vodomjera iz sredstava Europskih fondova.

- Planirane i ostvarene količine isporučene vode i broj korisnika

Planirane količine isporučene vode i broj korisnika, prema kojima je izračunana cijena vode po Uredbi o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (podaci iz obrazaca A i B koje su društva dostavila Vijeću za vodne usluge) uspoređena su s podacima o ostvarenim količinama isporučene vode i brojem korisnika u 2012. Društva su ukupno planirala isporučiti 7 837 501 m³ vode, a u 2012. su isporučili i obračunali korisnicima 7 712 313 m³, što je manje za 125 188 m³ ili 1,6% od planiranog. Planirani broj korisnika je bio 48 646, a broj korisnika koncem 2012. je 54 194, što je više za 5 548 korisnika ili 11,4%.

Podaci prema pojedinim društvima se razlikuju. Tri društva (Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica) su u izračunu cijene vode primijenili manje količine od ostvarenih, dok su druga društva planirala isporučiti veće količine vode. Povećanje količina isporučene vode utječe na smanjenje varijabilnog dijela cijene, a veći broj korisnika na smanjenje fiksnog dijela cijene. Prema odredbi članka 5. Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, najniža se osnovna cijena vodnih usluga može promijeniti ukoliko je ukupno povećanje ili smanjenje troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, odnosno povećanje ili smanjenje količine vodne usluge, veće od 5,0% godišnje.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima pratiti utjecaj stvarnih količina isporučene vode i broja korisnika na cijene, te prema potrebi izmijeniti cijenu vode.

- Naknada za koncesiju i vodopravnu dozvolu

Od osam društava koja sama zahvaćaju vodu, pet društava (JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica) nema zaključene ugovore o koncesiji ni vodopravne dozvole, odnosno ne plaća koncesijsku naknadu ili naknadu za korištenje vode. Prema odredbama Zakona o vodama (Narodne novine 107/05 i 150/05), koji je bio na snazi do siječnja 2010., koncesijom se stjecalo pravo korištenja voda i javnog vodnog dobra, odnosno pravo obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti na vodama i javnom vodnom dobru; nadalje, koncesija je bila potrebna za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe, dodjeljivala se na određeno vrijeme, a odlukom o koncesiji se između ostalog određivala visina naknade. Na temelju odluke o koncesiji se zaključivao ugovor o koncesiji. Prema novom Zakonu o vodama, za korištenje voda za vodoopskrbu je potrebna vodopravna dozvola (članak 157.). Prema odredbi članka 252. navedenog zakona, ugovori o koncesiji zaključeni prema starom zakonu ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni. Za koncesiju i po vodopravnoj dozvoli se plaća naknada koja iznosi 10,0% od naknade za korištenje voda. Koncesijska naknada ulazi u varijabilni dio cijene, te povećava cijenu vode.

Državni ured za reviziju nalaže društvima JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica poduzeti radnje za pribavljanje vodopravne dozvole u skladu s odredbama Zakona o vodama.

- Cijene vode za poslovne prostore

Društva su odredila dvije kategorije korisnika usluga javne vodoopskrbe, stambene i poslovne prostore. Prosječna cijena za poslovne prostore je 23,77 kn/ m³ i viša je za 3,87 kn/m³ ili 19,5% u odnosu na cijenu vode za stambene prostore. Jednaku cijenu za poslovne i stambene prostore ima Komunalac Glina d.o.o., Glina. Ostala društva su utvrdila više cijene za poslovne prostore u rasponu od 3,0% (LIP-KOM d.o.o., Lipovljani) do 65,5% (JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac).

Okvirna direktiva o vodama obvezuje zemlje članice na poštivanje načela povrata troškova od vodnih usluga, uključujući i troškove zaštite okoliša i resursa, te odgovarajući doprinos raznih korisnika povratu troškova od vodnih usluga, podijeljenih najmanje na industriju, kućanstvo i poljoprivredu.

S obzirom da su razlike cijena vode za poslovne i stambene prostore velike, Državni ured za reviziju predlaže društvima JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica preispitati opravdanost razlika i mogućnosti promjene cijene za poslovne prostore.

- Cijena vode za socijalno ugrožene građane

Cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi građani je odredilo deset društava, a nije odredilo društvo LIP-KOM d.o.o., Lipovljani. Sva društva su umanjila varijabilni dio cijene u skladu sa Zakonom o vodama, fiksni dio cijene je umanjilo pet društava, a nisu umanjila JPK Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Novokom d.o.o., Novska i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica. Nadalje, osam društava je odredilo količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva u rasponu od 2,1 do 3 m³ po članu kućanstva, Moslavina d.o.o., Kutina je odredilo 5 m³ po kućanstvu, a Sisački vodovod d.o.o., Sisak nije odredilo količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva. Prema odredbi članka 206. Zakona o vodama, odlukom je trebalo umanjiti i fiksni dio cijene vode te odrediti količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva, koja je prema preporuci Svjetske zdravstvene organizacije najmanje 70 l dnevno po članu kućanstva. Umanjenje cijene za socijalne kategorije građanstva, u potpunosti primjenjuje Moslavina d.o.o., Kutina. Novokom d.o.o., Novska nije umanjio fiksni dio cijene, a nižu cijenu primjenjuje i za potrošnju koja je viša od količine vode određene odlukom. Gradovi Sisak i Petrinja i Općina Dvor podmiruju troškove stanovanja za socijalno ugroženo stanovništvo, te društvima (Sisački vodovod d.o.o., Sisak, Privreda d.o.o., Petrinja i Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići) doznačuju sredstva za podmirenje računa za vodu za spomenutu kategoriju stanovništva. Sredstva koja se doznačuju nisu vezana uz cijenu i količinu vode određenu odlukama. Ostala društva ne primjenjuju odluke o nižoj cijeni, a također ni jedinice lokalne samouprave na čijem području društva pružaju usluge vodoopskrbe nisu dostavila popis socijalno ugroženih građana i odredile tko može ostvariti pravo na nižu cijenu. Prema odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 33/12), jedinice lokalne samouprave su dužne u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava na podmirenje troškova stanovanja, koji obuhvaćaju i troškove za vodu, te voditi evidenciju i dokumentaciju o ostvarivanju navedenih prava. Prema podacima centara za socijalnu skrb na područjima jedinica lokalne samouprave na kojima društva ne primjenjuju nižu cijenu je ukupno 1 394 korisnika pomoći za uzdržavanje, koji bi mogli ostvariti pravo na nižu cijenu vode ukoliko su priključeni na sustav javne vodoopskrbe. Nadalje, na području Grada Kutine i Grada Novske je 935 korisnika pomoći za uzdržavanje, a pravo na nižu cijenu ostvaruje 59 korisnika, što ukazuje na nedovoljnu informiranost navedene kategorije građana. Moslavina d.o.o., Kutina i Novokom d.o.o., Novska u skladu s odredbama članka 7. Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, u računu za vodne usluge zasebno iskazuju cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi građani, dok ostala društva ne iskazuju.

Državni ured za reviziju nalaže društvu LIP-KOM d.o.o., Lipovljani odlukom o cijeni vodnih usluga propisati umanjenje cijene za socijalno ugrožene građane u skladu s propisima. Nalaže se društvima JPK Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Novokom d.o.o., Novska i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica umanjiti cijenu za socijalno ugrožene građane na način da se uz varijabilni umanji i fiksni dio cijene vode. Društvima Moslavina d.o.o., Kutina i Sisački vodovod d.o.o., Sisak se nalaže odlukom odrediti količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva. Državni ured za reviziju je mišljenja da bi količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva trebalo odrediti jedinstveno na području Županije.

Nalaže se svim društvima, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, osigurati pravodobnu dostavu podataka o socijalno ugroženim građanima koji mogu ostvariti pravo na nižu cijenu vode, te primjenu odredbi odluke o nižoj cijeni u skladu s utvrđenim kriterijima. Na računima za vodu nalaže se zasebno iskazati cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi građani u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Državni ured za reviziju predlaže svim društvima u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i centrima za socijalnu skrb, uz račune ili na drugi način, obavijestiti korisnike o pravu i postupku za ostvarivanje prava na nižu cijenu vode.

- Cijena vode u stambenim zgradama

U stambenim zgradama u kojima postoji jedan zajednički priključak na vodovodnu mrežu u pravilu se potrošnja vode obračunava i naplaćuje prema broju članova domaćinstva od svakog domaćinstva (korisnika stambenog prostora). Svim domaćinstvima naplaćuje se fiksni dio u punom iznosu. Osim toga, korisnicima stambenih zgrada u kojima se posebno mjeri potrošnja hladne vode i vode koja se zagrijava, fiksni dio se obračunava i naplaćuje dva puta.

Prema odredbama Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, fiksni dio cijene služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučene vode, a nastaju kao posljedica priključenja nekretnine na komunalne vodne građevine (troškovi očitavanja vodomjera, obrade očitanih podataka te izrade i dostave računa, umjeravanja i servisiranja vodomjera, tekućeg investicijskog održavanja priključka, redovito održavanje funkcionalne ispravnosti vodnih građevina i ispitivanja i održavanja zdravstvene ispravnosti vode za piće). Državni ured za reviziju je mišljenja da se dio troškova koji su utjecali na formiranje fiksnog dijela cijene (očitanje vodomjera, umjeravanje i servisiranje vodomjera, tekuće održavanje priključaka i ispitivanje i održavanje zdravstvene ispravnosti vode za piće) treba podijeliti prema broju domaćinstava (korisnika stambenog prostora), tako da svako domaćinstvo podmiruje dio fiksnih troškova.

2.2. *Društvo LIP-KOM d.o.o., Lipovljani se očitovalo da će odluku o cijeni usluge javne vodoopskrbe dostaviti Vijeću za vodne usluge u što kraćem roku.*

U vezi izračuna cijene vodnih usluga na temelju planiranih troškova u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, društva JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina i LIP-KOM d.o.o., Lipovljani su se očitovala da prihvaćaju nalog. U vezi preporuke za preispitivanje mjerila za raspodjelu zajedničkih troškova, te njihove dosljedne primjene, društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak obrazlaže da udio prihoda od vodoopskrbe u odnosu na ukupne poslovne prihode u 2012. iznosi 80,0%. Društvo Moslavina d.o.o., Kutina navodi da će dio zajedničkih troškova koji se odnose na vodne usluge točno utvrditi u trenutku razdvajanja djelatnosti. Društva Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Komunalac Glina d.o.o., Glina prihvaćaju navedenu preporuku.

Vezano za preporuku da se troškovi vodoopskrbe planiraju i evidentiraju odvojeno od drugih djelatnosti, kako bi se omogućilo utvrđivanje rezultata poslovanja za djelatnost vodoopskrbe, te usporedba stvarnih cijena vode s planiranom cijenom odnosno utvrđenom prema Uredbi o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, društvo JK Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica navodi da je u tijeku postupak izdvajanja vodoopskrbe i odvodnje, te će ubuduće kod utvrđivanja cijene vodnih usluga biti evidentirani stvarni troškovi vodoopskrbe. Društvo Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići se očitovalo da zbog kompliciranosti i opsežnosti posla imaju djelomičan uvid u stvarne troškove vodoopskrbe. Društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak se očitovalo da vodi analitičke evidencije za utvrđivanje rezultata poslovanja djelatnosti vodoopskrbe, osim za zajedničke troškove. Društva Komunalac Glina d.o.o., Glina, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko prihvaćaju preporuku.

Vezano uz plaće zaposlenika, društva JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja i Sisački vodovod d.o.o., Sisak prihvaćaju preporuke da se preispita potreban broj zaposlenika u sustavu vodoopskrbe u odnosu na stvarne potrebe društva i propisani zakonski minimum, vodeći brigu da se ne naruši kvaliteta pružanja usluga, da se ispita mogućnost ulaganja u modernizaciju i automatizaciju pojedinih poslovnih procesa, te da se poduzmu mjere za povezivanje i okrupnjavanje sustava javne vodoopskrbe radi veće učinkovitosti, ekonomičnosti i svrhovitosti poslovanja, ujednačenosti cijene vode i lakšeg pristupa sredstvima Europskih fondova. Društvo JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac navodi da će poduzeti mjere za objedinjavanje sustava. Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica obrazlaže da ima premali broj zaposlenih, te smatraju da bi se ujedinjenjem više vodoopskrbnih društava riješio navedeni problem. Društvo Moslavina d.o.o., Kutina navodi potrebu jasnijeg zakonskog definiranja obveze mjesečnog očitavanja potrošnje vode koja utječe na broj zaposlenih. Društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak navodi da je uključeno u državne planove objedinjavanja sustava javne vodoopskrbe, sudjeluju u izradi Studije izvodljivosti regionalnog vodoopskrbnog sustava Županije, te da su potpisani ugovori o izradi studije izvodljivosti za prijavu projekata regionalnog vodoopskrbnog sustava Županije za sufinanciranje iz Europskih fondova.

Društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Novokom d.o.o., Novska prihvaćaju preporuku da se preispita mogućnost ulaganja u sustav daljinskog očitavanja vodomjera iz sredstava Europskih fondova. Društvo Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići navodi da su izradili okvirni izračun za uvođenje daljinskog očitavanja vodomjera, a Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica da uvođenje navedenog očitavanja s obzirom na broj korisnika nije isplativo.

Društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, Novokom d.o.o., Novska i Privreda d.o.o., Petrinja prihvaćaju preporuku o praćenju utjecaja stvarnih količina isporučene vode i broja korisnika na cijene, te prema potrebi izmijene cijene vode.

Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica prihvaća preporuku, navodi problem smanjenja broja stanovnika i sve većeg broja priključaka u stanju mirovanja. Moslavina d.o.o., Kutina prihvaća preporuku, navodi da je potrošnja vode u razdoblju od 2008. do 2010. imala tendenciju opadanja, a u 2012. porasta, te će i nadalje pratiti utjecaj količine isporučene vode i broja korisnika na cijenu vode.

Vežano uz pribavljanje vodopravne dozvole u skladu s odredbama Zakona o vodama, društvo Komunalac Glina d.o.o., Glina prihvaća nalog, društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica su se očitovale da će poduzeti radnje za pribavljanje dozvole, a društvo Komunalac-Dvor d.o.o. Matijevići je podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole. Komunalno Topusko d.o.o., Topusko prihvaća nalog, obrazlaže da je ranijih godina podnijelo zahtjev za dodjelu koncesije, ali zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa nije zaključen ugovor.

Vežano uz cijenu vode za poslovne prostore, društva JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Privreda d.o.o., Petrinja prihvaćaju preporuku. JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac će preispitati opravdanost razlika i mogućnost promjene cijene za poslovne prostore. Moslavina d.o.o., Kutina prihvaća preporuku, te navodi da će smanjenje cijena za poslovne prostore utjecati na povećanje cijena za stambene prostore. Društvo Novokom d.o.o., Novska prihvaća prijedlog i obrazlaže da je kod izračuna fiksnog dijela cijene za poslovne prostore utvrdilo cijenu prema profilima vodomjera. Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica prihvaća preporuku i izjednačiti će cijenu, te navodi da je potrošnja vode na njihovom području za navedenu kategoriju korisnika manja od 5,0%.

U vezi naloga da odlukom o cijeni vodnih usluga propiše umanjeње cijene za socijalno ugrožene građane u skladu s propisima, društvo LIP-KOM d.o.o., Lipovljani se očitovale da će to učiniti u najkraćem roku. Vežano za nalog da se za socijalno ugrožene građane umanj i fiksni dio cijene, društvo JPK Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica će postupiti po danom nalogu. Novokom d.o.o., Novska smatra da prema odredbama Zakona o vodama za socijalno ugroženo stanovništvo ne treba umanjiti fiksni dio, te navodi da Vijeće za vodne usluge nije imalo primjedbe na odluku o cijeni vodnih usluga. U vezi naloga da se odlukom odredi količina vode nužna za osnovne potrebe kućanstva, društvo Moslavina d.o.o., Kutina će postupiti po danom nalogu, a Sisački vodovod d.o.o., Sisak obrazlaže da je ranijih godina zatražilo od jedinica lokalne samouprave da odrede minimalnu količinu vode za socijalno ugroženo stanovništvo, ali nisu dobili odgovor. U vezi naloga i preporuka da se u suradnji s jedinicama lokalne samouprave osigura pravodobna dostava podataka o socijalno ugroženim građanima koji mogu ostvariti pravo na nižu cijenu vode, da se primjene odredbe odluke o nižoj cijeni u skladu s utvrđenim kriterijima, da se na računima za vodu zasebno iskaže cijena koju plaćaju socijalno ugroženi građani u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, te da se u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i centrima za socijalnu skrb, uz račune ili na drugi način, obavijeste korisnici o pravu i postupku za ostvarivanje prava na nižu cijenu vode, društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac Glina d.o.o., Glina, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Privreda d.o.o., Petrinja prihvaćaju dane naloge i preporuke.

Društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak obrazlaže da je od jedinica lokalne samouprave zatražilo popise socijalno ugroženog stanovništva. Društvo Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići napominje da od jedinice lokalne samouprave dobiva evidenciju i sredstva za podmirivanje troškova za socijalno ugroženo stanovništvo. Društvo Komunalno Topusko d.o.o., Topusko prihvaća naloge i preporuke i navodi da će u suradnji s jedinicama lokalne samouprave na njihovoj primjeni. Društvo Moslavina d.o.o., Kutina navodi da će u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i centrima za socijalnu skrb obavještavati korisnike o pravu i postupku za ostvarivanje prava na nižu cijenu. Društvo Novokom d.o.o., Novska obrazlaže da svaki ispostavljeni račun sadrži naznaku navedenog prava. Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica navodi da su s jedinicom lokalne samouprave razmatrali način sufinanciranja razlike u cijeni vode za socijalno ugrožene građane, ali nisu dobili njihovu suglasnost. Napominju da bi podmirivanjem razlike u cijeni ugrozili poslovanje, te se nadaju da će jedinica lokalne samouprave osigurati sredstva za sufinanciranje potrošnje vode.

Društvo Moslavina d.o.o., Kutina navodi da bi obračun i naplata fiksnog dijela cijene na način da svako domaćinstvo podmiruje dio fiksnih troškova, uzrokovalo poteškoće u primjeni, te obrazlaže da glavni vodomjeri imaju veći profil i zahtijevaju veće troškove održavanja, što bi dovelo do obračuna po promjeru vodomjera a ne po stambenim i poslovnim prostorima. Društvo Novokom d.o.o., Novska je mišljenja da je fiksni dio cijene vodne usluge podcijenjen i minimalno utvrđen, prihvaćaju mišljenja i navode da će promijeniti način obračuna što će rezultirati promjenom fiksnog dijela cijene po pojedinom stanu. Društvo Privreda d.o.o., Petrinja navodi da je Vijeće za vodne usluge na radionici u prosincu 2010. dalo tumačenje da se fiksni dio u stambenim zgradama treba obračunavati po svakom domaćinstvu, te da se ne dijeli po domaćinstvima i smatraju da bi radi izračuna fiksne cijene za priključke u stambenim zgradama trebalo pribaviti tumačenje Vijeća za vodne usluge. Društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak navodi da su Vijeću za vodne usluge i Upravi gospodarenja vodama uputili upite o ispravnosti naplate fiksnog dijela u punom iznosu za svako domaćinstvo, te za dvostruku naplatu fiksnog dijela za hladnu i toplu vodu, na koje nisu dobili odgovor. Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica navodi da imaju jednu zgradu, ali svaki stan ima svoj vodomjer. Društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i LIP-KOM d.o.o. Lipovljani prihvaćaju dano mišljenje.

3. Gubici vode

- 3.1. Štedljivo i racionalno korištenje vode jedno je od temeljnih načela Strategije. Neracionalna potrošnja vode je rezultat, između ostalog, visokih gubitaka, koji su posljedica zastarjelosti i nedovoljnog održavanja sustava javne vodoopskrbe. Strategijom je predviđeno smanjenje gubitaka vode iz javnih vodoopskrbnih sustava na 15,0% do 20,0% (po uzoru na razvijene europske zemlje). Na području Županije, u 2012. je zahvaćeno 14 197 146 m³, a isporučeno 7 712 313 m³ vode, te je gubitak vode 6 484 833 m³ ili 45,7%. Najveće gubitke vode imaju JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica (78,0%), Komunalac Glina d.o.o., Glina (66,8%), Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići (63,3%), dok su najmanji gubici na područjima koje pokrivaju društva Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica (14,4%) i Novokom d.o.o., Novska (15,4%).

U drugim društvima gubitak vode je između 31,0% i 57,4%. Iz navedenog proizlazi da samo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica i Novokom d.o.o., Novska udovoljavaju standardima utvrđenim Strategijom. Mjesečni gubici vode po priključku su od 0,9 m³ do 28,5 m³.

Društva koja imaju najveće gubitke, imaju staru vodoopskrbnu mrežu (dijelovi mreže stari su od 50 do 70, pa i do 100 godina). Društvu JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica dodatne probleme stvaraju hidraulički uvjeti u mreži (stanje tlakova i njihova promjena), što u kombinaciji sa starosti mreže, dovodi do čestog pucanja cijevi. Za smanjenje tlaka, društvo ispušta vodu na hidrantima, a velik gubitak vode je i zbog ispiranja cjevovoda nakon sanacije kvarova. Gubici vode su nadalje, posljedica neovlaštene potrošnje vode (krađa vode), nepreciznosti mjernih instrumenata u sustavu, nekontroliranog istjecanja vode u mreži na kućnim priključcima i drugog.

Odredbe Zakona o vodama govore o održavanju komunalnih vodnih građevina u trajno funkcionalnom stanju i o neprihvatljivosti neekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga, stoga, osim izgradnji novih sustava, društva trebaju posebnu pažnju posvetiti održavanju funkcionalnosti postojećeg sustava (očuvanje i unapređenje, odnosno rekonstrukciju sustava), u svrhu ujednačenog funkcioniranja sustava i izbjegavanja neracionalne izgradnje. Smanjenju gubitaka bi pridonijela ugradnja potrebne opreme za nadzor i upravljanje sustavom. Društvo Novokom d.o.o., Novska koje ima male gubitke vode, ima pretežno novu vodoopskrbnu mrežu, ali i ugrađen sustav nadzora nad mrežom.

Postojeći sustav obračuna i naplate naknade za korištenje voda ne stimulira štedljivo i racionalno korištenje vode, odnosno smanjenje gubitaka. Naknada se obračunava i naplaćuje prema količini isporučene vode krajnjem korisniku (potrošač). Odredbama Uredbe o visini naknade za korištenje voda propisana visina naknade je do siječnja 2013. iznosila 0,80 kn/m³. Od siječnja 2013. naknada je 1,35 kn/m³, što je utjecalo na povećanje cijene vode. Prema odredbama članaka 23. i 24. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva, od siječnja 2015. naknadu za korištenje voda plaća isporučitelj vodne usluge javne vodoopskrbe na temelju količine zahvaćene vode.

Svim društvima, Državni ured za reviziju predlaže, radi smanjenja gubitaka vode, osim izgradnji novih sustava, pažnju posvetiti održavanju funkcionalnosti postojećeg (očuvanje i unapređenje, odnosno rekonstrukciju) u svrhu ujednačenog funkcioniranja sustava, preispitati mogućnost ugradnje opreme za nadzor i upravljanje sustavom, te financiranja navedenih investicija iz sredstava Europskih fondova.

- 3.2. *Vezano uz preporuke da se radi smanjenja gubitaka vode, osim izgradnji novih sustava, pažnja posveti održavanju funkcionalnosti postojećeg (očuvanje i unapređenje, odnosno rekonstrukciju) u svrhu ujednačenog funkcioniranja sustava, da se preispita mogućnost ugradnje opreme za nadzor i upravljanje sustavom, te navedene investicije financiraju iz sredstava Europskih fondova, JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o. Topusko, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Privreda d.o.o., Petrinja prihvaćaju preporuke i poduzet će mjere za smanjenje gubitaka vode. Društvo JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica navodi da je u cilju smanjenja gubitaka u 2013. osiguralo sredstva za završetak radova na vodoopskrbnim sustavima.*

Društva Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići i Sisački vodovod d.o.o., Sisak navode da prate gubitke u mreži i poduzimaju mjere za smanjenje gubitaka. Društvo Moslavina d.o.o., Kutina navodi da gubitke vode ne iskazuju kao razliku između zahvaćene i fakturirane vode već kao razliku između prerađene i fakturirane vode, što za 2012. iznosi 23,3%. Društvo Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica navodi da je vodoopskrbni sustav novi i izgrađen od kvalitetnih materijala, te su gubici minimalni i odnose se na neovlašteno korištenje vode na hidrantima i odzračivanje krajnjih hidranata.

4. Prihodi i rashodi

- 4.1. Prema podacima iz računa dobiti i gubitka za 2012. ukupni prihodi svih isporučitelja usluga na području Županije su ostvareni u iznosu 130.873.556,00 kn, rashodi u iznosu 132.568.296,00 kn, te je ostvaren gubitak u iznosu 1.694.740,00 kn. Prihodi od vodoopskrbe su ostvareni u iznosu 68.784.066,00 kn i čine 52,6% ukupnih prihoda. Rashodi za vodoopskrbu nisu vidljivi iz financijskih izvještaja, osim kod društava koja obavljaju isključivo navedenu djelatnost, nego su iskazani u ukupnim rashodima zajedno s rashodima drugih djelatnosti te zajedničkih službi. Dobit je ostvarilo osam društva, a gubitak u poslovanju tri društva. Najveću dobit je ostvario Novokom d.o.o., Novska u iznosu 360.540,00 kn i Komunalac Glina d.o.o., Glina u iznosu 331.868,00 kn. Najveći gubitak u poslovanju ima Sisački vodovod d.o.o., Sisak u iznosu 1.604.783,00 kn i Komunalno Topusko d.o.o., Topusko u iznosu 1.213.203,00 kn.

Koncem 2012. potraživanja od kupaca svih isporučitelja usluga javne vodoopskrbe na području Županije su iznosila 30.872.946,00 kn, što je 23,6% ukupnih prihoda. U odnosu na 2010. manja su za 3.892.009,00 kn ili 11,2%. Većina društava poduzima mjere za naplatu potraživanja, no s obzirom da su potraživanja i nadalje vrijednosno značajna, mjere naplate nisu učinkovite. Također, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko je u 2012. otpisalo potraživanja iz ranijih godina u iznosu 2.219.018,00 kn za koja je nastupila zastara, što znači da mjere naplate nisu bile pravodobne. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Koncem svake godine, u skladu s računovodstvenim propisima, društva provode vrijednosna usklađenja potraživanja. Ukupna vrijednosna usklađenja potraživanja za 2012. iznose 3.911.956,00 kn, što je 3,0%, ukupnih rashoda svih društava. Najveći iznos vrijednosnog usklađenja ima Sisački vodovod d.o.o., Sisak u iznosu 2.263.646,00 kn.

Prema podacima iskazanim u financijskim izvještajima, dio društava je ostvario rashode za donacije raznim sportskim i drugim klubovima, udrugama i slično. Sisački vodovod d.o.o., Sisak je donirao 422.800,00 kn, Moslavina d.o.o., Kutina 114.700,00 kn, Novokom d.o.o., Novska 76.600,00 kn i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica 2.230,00 kn. S obzirom da su društva osnovana radi pružanja usluga vodoopskrbe odnosno drugih komunalnih djelatnosti koje se obavljaju kao javna služba radi zadovoljavanja potreba stanovništva na određenom području, ostvarene prihode treba koristiti za podmirenje troškova poslovanja, te razvoj i unapređenje djelatnosti društva.

Državni ured za reviziju nalaže svim društvima poduzeti mjere za sprječavanje zastare potraživanja u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, te mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i ekonomično upravljanje javnim sredstvima u skladu sa svrhom poslovanja društva.

- 4.2. *Vežano uz poduzimanje mjera za sprječavanje zastare potraživanja u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, te mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i ekonomično upravljanje javnim sredstvima u skladu sa svrhom poslovanja društva, društva JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac Glina d.o.o., Glina, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica prihvaćaju dane naloge. Društvo Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići navodi da za naplatu potraživanja šalju opomene i pokreću ovršne postupke, ali probleme u naplati stvara velik broj korisnika bez imovine i primanja, raseljenost stanovništva i neriješeni imovinsko-pravni odnosi. Društvo Komunalno Topusko d.o.o., Topusko smatra da su mjere naplate bile pravodobne, te ističe da posljednjih godina postotak naplate raste. Društvo Sisački vodovod d.o.o., Sisak napominje da se ispravak potraživanja od kupaca ne odnosi u cijelosti na prihode društva, jer sadrži i potraživanja za obračunane naknade Hrvatskim vodama, a postotak naplate potraživanja od građana za uslugu vodoopskrbe iznosi preko 90,0% .*

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI JAVNE VODOOPSKRBE

Isporučitelji usluga vodoopskrbe su odgovorni za utvrđivanje cijena javne vodoopskrbe u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da razlike u cijeni javne vodoopskrbe na području Županije u 2012. nisu dovoljno ekonomski opravdane. Obavljenom revizijom je utvrđeno da isporučitelji usluga javne vodoopskrbe, pri određivanju cijena javne vodoopskrbe, nisu u potpunosti poštovali odredbe Uredbe o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva. Zbog navedenog se predlaže:

- pribaviti rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe u skladu s propisima (Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica),
- poduzeti radnje za pribavljanje vodopravne dozvole u skladu s odredbama Zakona o vodama (JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica),
- poduzeti mjere za objedinjavanje sustava javne vodoopskrbe radi veće učinkovitosti, ekonomičnosti i svrhovitosti poslovanja, ujednačenosti cijene vode, preispitati mogućnosti ulaganja u izgradnju novih sustava, održavanje postojećeg sustava, modernizaciju i automatizaciju poslovnih procesa, ugradnju opreme za nadzor i upravljanje sustavom, te uvođenje sustava za daljinsko očitavanje vodomjera iz sredstava Europskih fondova (sva društva),
- izračunati cijenu vodnih usluga na temelju planiranih troškova u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Komunalac Glina d.o.o., Glina, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica i LIP-KOM d.o.o., Lipovljani i JKP Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac),
- preispitati mjerila za raspodjelu zajedničkih troškova, te utvrđena mjerila dosljedno primjenjivati (Sisački vodovod d.o.o., Sisak, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko i Komunalac Glina d.o.o., Glina),
- pratiti utjecaj stvarnih količina isporučene vode i broja korisnika na cijene, planirati i evidentirati troškove vodoopskrbe odvojeno od drugih djelatnosti, kako bi se omogućilo utvrđivanje rezultata poslovanja za djelatnost vodoopskrbe i usporedba stvarnih cijena vode s planiranom cijenom, odnosno utvrđenom prema Uredbi o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, te prema potrebi izmijeniti cijenu vode (sva društva),
- preispitati broj zaposlenika u sustavu vodoopskrbe u odnosu na stvarne potrebe društva i propisani zakonski minimum, vodeći brigu da se ne naruši kvaliteta pružanja usluga (sva društva),

- preispitati opravdanost razlika i mogućnosti promjene cijene za poslovne prostore (JKP Jasenovačka voda d.o.o., Jasenovac, JP Komunalac d.o.o., Hrvatska Kostajnica, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalno Topusko d.o.o., Topusko, Moslavina d.o.o., Kutina, Novokom d.o.o., Novska, Privreda d.o.o., Petrinja i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica),
- propisati odlukom o cijeni vodnih usluga umanjeње cijene za socijalno ugroženo stanovništvo u skladu s propisima (LIP-KOM d.o.o., Lipovljani),
- umanjiti cijenu vode za socijalno ugroženo stanovništvo na način da se uz varijabilni umanjiti i fiksni dio cijene vode (JPK Jasenovačke vode d.o.o., Jasenovac, Komunalac-Dvor d.o.o., Matijevići, Komunalac Glina d.o.o., Glina, Novokom d.o.o., Novska i Vodoopskrba d.o.o., Hrvatska Dubica),
- odrediti odlukom količinu vode nužne za osnovne potrebe kućanstva (Moslavina d.o.o., Kutina i Sisački vodovod d.o.o., Sisak),
- osigurati u suradnji s jedinicama lokalne samouprave pravodobnu dostavu podataka o socijalno ugroženom stanovništvu koje može ostvariti pravo na nižu cijenu vode, te primjenu odredbi odluke o nižoj cijeni u skladu s utvrđenim kriterijima (sva društva),
- poduzeti mjere za smanjenje gubitaka vode (sva društva),
- poduzeti mjere za sprječavanje zastare potraživanja u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, te mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda (sva društva),
- upravljati javnim sredstvima odgovorno i ekonomično u skladu sa svrhom poslovanja društva (sva društva).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela većoj usklađenosti načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima te povećanju ekonomske opravdanosti cijena javne vodoopskrbe, odnosno smanjenju razlika u cijeni javne vodoopskrbe na području Županije. Također, cilj danih preporuka je pridonijeti otklanjanju slabosti i nepravilnosti, te racionalnije raspolaganje javnim sredstvima u javnoj vodoopskrbi.